

hendum han os · oc warom arfw̄m · oc til eygnom han byscopenom oc kyrkionne som før ær sakt til ewerdelika ægho mædhir fastom · oc skæлом oc allom landzlaghom · oc giffw̄m hæratzhyfdhingianom j Rønøhundare fulla makt a thing lysa · thet mædhir fastom oc brefw̄m · a thinge ffore hundare likawiis at wi ther sielfwe nær warom / Oc til stadfestilse oc mere wisso 20 thesse breffs oc thenne gafwo · lætom wi waar inzcigle her ffore hengia · oc bedhoms framledhis ærlika manna inzcigle til witisbyrd · hwille som our thenne dagthingan nær waro swa som fyrst Boo Ioonssons drotztans i Swerighe, herra Karl Wlfsons aff Thyftom · herra Birghir Wlfsons, herra Anund Ionssons, herra Æringisla Nichlissons riddara oc Folka Nichlissons · / Gifwith oc skrifwath i Nykøpunge · areno eftir Gudz byrdh M^o ccc lxxx^o primo, feria sexta 25 post Septem fratrum.

På baksidan: Herra Niclissa Gedda breff vm een strøm som liggir i Thekhamars fors.

Sigill: nr 1–2 saknas; nr 3 endast sigillremsa; nr 4 runt av ofärgat vax med oläslig omskrift, diameter 3,0 cm (heraldiskt sigill, se SMV I, s. 118; för bättre bevarat ex. se brev 1374 8/9, DS nr 8639); nr 5 runt av ofärgat vax med oläslig omskrift, diameter 3,0 cm (heraldiskt sigill, se SMV II, s. 747); nr 6 endast sigillremsa med spår 30 av text (endast överdelen synlig); nr 7 runt av ofärgat vax med oläslig omskrift, skadat, diameter 3,2 cm (heraldiskt sigill, se SMV I, s. 23; för bättre bevarat ex. se brev 1378 8/9, DS nr 9799); nr 8 saknas.

18 oc³] Över raden. 22 hwille] Så för väntat hwilke ms.

10455

1381 juli 13

Nyköping

Bo Jonsson, drots i Sverige, utfärdar brev till landbor och hjon på de 3 markland i Vallby (i Vallby socken) som han fått av herr Nils Ulfsson, samt på de 10 öresland (i Vallby) han fått av Tyke Petersson. Efter-som Bo i rätt skifte överlätit dessa egendomar till herr Karl Ulfsson av Tofta, befaller han mottagarna att hädan-efter lyda endast herr Karl och dennes ombud.

Utfärdaren beseglar.

Orig. på perg. (25,6 x 7,8 cm; 7 rader), Sv. Riksarkivet.

SDHK nr 11951.

Regest: RPB nr 1610.

Om Nils Ulfsson (Läma), kyrkoherde i Lofta i Småland, se ÄSF I, s. 79 f., 322.

Om Vallby och nämnda personer se DS nr 10450, där Tyke Petersson överläter egendomen i Vallby till Bo Jonsson.

Jac Bo Ionsson drotzate j Swerike · helsar ider · the landbo oc hion · som · byggia oc boa · vppa · thøm · threm · marklandom · j Waldby Gismark · som · jac fik · af herra · Niclisse Vlfson · oc swa · ider som byggen · vppa · thøm · tiio ørislandom · som jac fik · af Tyka · Pætherson · kærlika · medb Gudh / Fore thæn · sculd · at jac hafuer thæssa · fornæmpda · iordher · oc gotz · erlikom man · herra Karle Vlfson af Thøptom · jnnan · rættto 5 skipte vp latet oc vp antwardhat / swasom oss sampde · a · badha sidhor · thý biuder iac ider oc wil · thet af ider hafua · vtan alla · nesægn · at · j swarin · thæssom · fornæmpda erlika · man

- herra · Karle oc hans · vmbudhom · af allom · ærindom som · j æghen · idhrom · ræta · hosbonda · oc herra · af swara · oc æpter thetta · ængom androm. Scriptum Nycopie anno
10 Domini M^occclxxxprimo · sabbato proximo ante Diuisionem apostolorum · sub sigillo meo presentibus apposito jmpendenti.

Sigill: runt av brunt vax på flikskuren remsa dragen genom skåra, diameter 3,0 cm (heraldiskt sigill, se SMV I, s. 408; för foto av bättre bevarat ex. se Medeltida småkonst. Sigill i Riksarkivet, 1997, s. 47, nr 58): [+ S' Boe]cii Ionson.

10456

1381 juli 16

Ärkebiskopsgården
(Biskops-)Arnö

Ej namngiven notarie utfärdar notarialinstrument i vilket intygas att kyrkoherden Gregers Petersson i (Uppsala-)Näs i Uppsala stift på ärkebiskop Birgers begäran inställt sig inför denne den 16 juli 1381, ungefär vid tiden för ters (vid niotiden), på ärkebiskopens gård Arnö i närvaro av utfärdaren och nedanstående vittnen för att under ed sanningsenligt vittna i fråga om Enköpings hospital. Gregers Petersson hade föreslagits (som föreståndare) vid hospitalet av framlidne kung Magnus av Sverige, vars kaplan han enligt uppgift varit. Herr Gregers försäkrade att kungen, samma år (1359) som herr Magnus blivit återinsatt som Sveriges kung efter att hans son Erik avlidit, hade kommit till staden Enköping där kyrkoherden Lars vid Vårfrukyrkan förestod hospitalet efter att ha blivit utsedd av framlidne ärkebiskop Peter (Tyrgilsson) i Uppsala. Vidare framhöll herr Gregers att kungen utsett honom (till föreståndare) för hospitalet, eftersom kungen ansåg att han hade patronatsrätt över hospitalet. Då ärkebiskopen, som vid tillfället var närvarande, fick höra detta, lät han kalla till sig herr Gregers. På frågan om han ville stödja sig på kungens förslag gav herr Gregers genast vika, sedan han frågat sina vänner och erfarit att han inte med stöd av kungens presentationsrätt kunde få en säker position i nämnda hospital. Han tillade även att några riddare, nämligen Erengisle Sunesson, Gustav Arvidsson, Karl Ulfsson och flera andra av rikets främste, vilka dagen efter hade varit församlade hos kungen, hade sagt till honom att hospitalet sedan gammalt varit under ärkebiskopens makt och förvaltning. Därför behöll herr Lars föreståndarskapet för hospitalet så länge han levde. Senare svor kyrkoherden Johan Esbjörnsson i Skön i Uppsala stift, även han kaplan hos kung Magnus, att han varit närvarande och sett att det gått till så som omnämns ovan. Ärkebiskop Birger bad utfärdaren att upprätta ett eller flera notarialinstrument över det ovannämnda, så många som behövdes. Närvarande vittnen var herr Olof Botvidsson, ständig vikarie vid Vårfrukyrkan i Uppsala, och Johan Tyrgilsson, kaplan hos ärkebiskop Birger.

Avskrift i vidimation på perg. 1414 6/2 (SD nr 1902), Sv. Riksarkivet.
SDHK nr 11952.

Regest: RPB nr 1611; A. Hellbom, Medelpads äldre urkunder (1972), nr 27.

Om Gregers Petersson, som omnämns som kyrkoherde i Uppsala-Näs mellan 1369 och 1381, se B. Hedberg, Uppsala stifts herdaminne IV:2 (2014), s. 475.

Angående Lars Johansson, som under perioden 1357–1363 omtalas som kyrkoherde vid Vårfrukyrkan i Enköping, se S. Ljung, Enköpings stads historia I (1963), s. 135, 208 och 210.

Om riddarna Erengisle Sunesson (båt), Gustav Arvidsson (Sparre av Vik) och Karl Ulfsson (Sparre av Tofta), se SRM s. 33, 38 och 53.

Angående kyrkoherden Johan Esbjörnsson i Skön, som 1380 omnämns som prost, se Hellbom, a.a., s. 57, nr 26, och SDHK nr 44985.

Om Enköpings hospital se Ljung, a.a., s. 197 f.